

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2017

RAISIO OYJ

RAISIO

SELVITYS HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄSTÄ 2017 (CORPORATE GOVERNANCE STATEMENT 2017)

Johdanto

Tämä esitys on Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodissa (2015) tarkoitettu selvitys yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä tilikaudelta 2017 ja se annetaan toimintakertomuksesta erillisenä kertomuksena. Hallitus on käsitellyt selvityksen kokouksessaan 25.1.2018. Raision tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab on tarkastanut, että tämä selvitys on annettu ja että sen taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteittäinen kuvaus on yhdenmukainen tilinpäätöksen tietojen kanssa.

Raisio noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n hyväksymää Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (2015). Koodi on julkisesti saatavilla Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n internet-sivuilla osoitteessa www.cgfinland.fi. Raisio Oyj on Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n kannatusjäsen.

Sisältö

Yhtiökokous	2
Hallitus	2
Hallituksen jäsenten pätevyys ja asiantuntemus sekä hallituksen monimuotoisuus	3
Hallituksen jäsenten henkilötiedot ja osallistuminen kokouksiin	4
Hallituksen valiokunnat: Palkitsemisvaliokunta	6
Hallituksen valiokunnat: Tarkastusvaliokunta	6
Hallintoneuvosto	7
Hallintoneuvoston jäsenten henkilötiedot ja osallistuminen kokouksiin	7
Hallintoneuvoston nimitystyöryhmä	10
Toimitusjohtaja	10
Johtoryhmä	11
Johtoryhmän jäsenten henkilö- ja omistustiedot	11
Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	13
Sisäinen valvonta	13
Taloudellinen raportointi	13
Riskienhallinta	14
Sisäinen tarkastus	14
Sisäpiirisääntely	15
Väärinkäytöksistä ilmoittaminen	15
Tilintarkastus	15

Yhtiökokous

Yhtiökokous on ylin yhtiön asioista päättävä elin. Varsinainen yhtiökokous kokoontuu vuosittain huhtikuun loppuun mennessä päättämään sille kuuluvista asioista, kuten tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamisesta ja osingonjaosta, vastuuvapauden myöntämisestä, hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten sekä tilintarkastajien valinnasta ja heidän palkkioistaan. Ylimääräisiä yhtiökokouksia voidaan pitää asioiden niin vaatiessa.

Kutsun yhtiökokoukseen toimittaa hallitus ja kutsu julkaistaan aikaisintaan kolme kuukautta ja viimeistään kolme viikkoa ennen yhtiökokousta yhtiön internet-sivuilla ja muulla hallituksen mahdollisesti päättämällä tavalla. Yhtiökokouskutsu on julkaistava kuitenkin vähintään yhdeksän (9) päivää ennen yhtiökokouksen täsmäytyspäivää.

Vuoden 2017 varsinainen yhtiökokous pidettiin 23.3.2017 Turussa. Kokoukseen osallistui henkilökohtaisesti tai asiamiehen edustamana 2.367 osakasta, jotka omistivat 53,1 miljoonaa osaketta eli 32,1 prosenttia koko osakekannasta. Hallituksen puheenjohtaja ja kaikki jäsenet, toimitusjohtaja sekä tilintarkastajat olivat läsnä yhtiökokouksessa.

Hallitus

Yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan yhtiökokouksen valitsemaa jäsentä, joiden toimikausi alkaa valinnan tehneen yhtiökokouksen päättyessä ja päättyy lähinnä seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallituksen jäseneksi ei voida valita henkilöä, joka ennen toimikauden alkua on täyttänyt 68 vuotta. Hallitus valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan keskuudestaan toimikaudeksi kerrallaan.

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimivaa johtoa, hyväksyy yhtiön strategiset tavoitteet ja riskienhallinnan periaatteet sekä varmistaa johtamisjärjestelmän toimivuuden.

Hallitus työskentelee ja tekee päätöksensä kokouksissaan ja on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä. Asioiden niin vaatiessa kokous voidaan pitää myös puhelinkokouksena. Puheenjohtaja kutsuu koolle hallituksen kokouksen tarvittaessa tai jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii. Puheenjohtaja päättää kunkin kokouksen esityslistan sisällöstä toimitusjohtajan tai hallituksen jäsenten tekemien esitysten perusteella. Esityslista ja mahdollinen ennakkomateriaali esillä oleviin asioihin liittyen toimitetaan hallituksen jäsenille viimeistään neljä arkipäivää ennen kokousta, ellei asian laatu muuta edellytä. Toimitusjohtaja, konsernin johtoryhmän jäsen tai asiantuntija esittelee hallitukselle sen päätettävät asiat.

Kokouksessa käsitellyistä ja päätetyistä asioista hallituksen sihteeri laatii pöytäkirjan, joka hyväksytään ja jonka kaikki läsnä olleet jäsenet allekirjoittavat seuraavassa kokouksessa.

Raisio Oyj:n hallitus on vahvistanut toimintaansa varten työjärjestyksen, jonka mukaan hallituksen keskeisiin tehtäviin kuuluu:

- vahvistaa Raision strategia ja tarkistaa säännöllisesti sen ajanmukaisuus
- hyväksyä vuosittaiset budjetit sekä valvoa niiden toteutumista
- päättää merkittävistä yksittäisistä investoinneista sekä divestoinneista
- käsitellä ja hyväksyä tilinpäätökset ja osavuosikatsaukset
- nimittää ja vapauttaa tehtävistään toimitusjohtaja ja hänen esityksestään hänen välittömät alaisensa sekä hyväksyä toimitusjohtajan toimitusjohtajasopimus ja muut etuudet
- päättää johdon ja henkilöstön kannustus- ja palkkiojärjestelmistä sekä tehdä tarvittaessa niistä johtuvat esitykset yhtiökokoukselle
- perehtyä vuosittain konsernin toimintaan liittyviin keskeisiin riskeihin ja niiden hallintaan
- varmistaa konsernin suunnittelu-, tieto- ja valvontajärjestelmien toimivuus
- vahvistaa konsernin keskeiset periaatteet, eettiset arvot ja toimintatavat

Hallituksen jäsenmäärä vuonna 2017 oli viisi yhtiökokoukseen 23.3.2017 asti ja sen jälkeen kuusi. Kaikki vuonna 2017 hallituksen jäseninä toimineet olivat riippumattomia niin yhtiöstä kuin sen merkittävistä osakkeenomistajistakin.

Vuonna 2017 hallituksella oli 22 kokousta, joista yhdeksän pidettiin puhelinkokouksena ja yksi oli järjestäytymiskokous yhtiökokouksen jälkeen. Hallituksen jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 96,8.

Hallitus toteutti toimintansa arvioinnin syksyllä 2017 sisäisenä itsearviointina.

Hallituksen jäsenten pätevyys ja asiantuntemus sekä hallituksen monimuotoisuus

Hallitus ja hallituneuvosto ovat keväällä 2016 määritelleet hallituksen jäsenille asetettavat pätevyyttä ja asiantuntemusta koskevat kriteerit sekä monimuotoisuusperiaatteet ottaen huomioon yhtiön liiketoiminnan laajuuden ja kehitysvaiheen.

Tehokkaan hallitustyön varmistamiseksi kaikilla hallituksen jäsenillä tulee olla riittävä asiantuntemus, osaaminen, kokemus sekä aika käsiteltäviin asioihin perehtymiseen ja tehtävän hoitamiseen.

Hallituksella tulee kollektiivina olla riittävät tiedot, taidot ja kokemus erityisesti yhtiön toimialaan ja liiketoimintaan kuuluvista asioista, liikkeenjohdosta, konserni- ja taloushallinnosta, tilinpäätöksistä ja taloudellisesta raportoinnista, sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta, yritysjärjestelyistä sekä hyvästä hallintotavasta.

Hallituksen monimuotoisuus tukee yhtiön liiketoimintaa ja sen kehittämistä. Hallituksen jäsenten osaamisen, näkemysten ja luonteen monimuotoisuus edistää kykyä suhtautua avoimesti innovatiivisiin ajatuksiin sekä tukea ja haastaa yhtiön toimivaa johtoa. Riittävällä monimuotoisuudella vältetään jäsenten näkemysten samankaltaisuus eli ryhmäajatteluilmiö.

Hallituksessa tulee olla eri ikäisiä, hallitustyön kannalta riittävän kokemuksen omaavia ihmisiä. Tavoitteena on, että hallituksessa on kummankin sukupuolen edustajia vähintään kolmannes. Osaamisaluetavoitteet ovat ensisijaisia kansallisuuteen nähden ja jäsenet voivat olla niin suomalaisia kuin ulkomaalaisia.

Hallituksen jäsenten henkilötiedot ja osallistuminen kokouksiin

Puheenjohtaja

Matti Perkonoja

Syntymävuosi: 1949

Kotipaikka: Mynämäki, Suomi

Koulutus: ylioppilasmerkonomi

Keskeinen työkokemus: HKScan Oyj: toimitusjohtaja 2009–2012, talousjohtaja 2000–2009

Hallituksen jäsenyys: jäsen vuodesta 2011 ja puheenjohtaja vuodesta 2013

Keskeisimmät samanaikaiset luottamustehtävät: LTP Group Oy: hallituksen puheenjohtaja

Osallistuminen kokouksiin: hallitus 22/22, palkitsemisvaliokunta 17/17

Omistus Raisiossa: sarja V 29 249 kpl

Varapuheenjohtaja

Michael Ramm-Schmidt

Hallituksen puheenjohtaja, Oy Executive Leasing Ab

Syntymävuosi: 1952

Kotipaikka: Espoo, Suomi

Koulutus: diplomiekonomi

Keskeinen työkokemus: Oy Executive Leasing Ab 2004-, Hackman Oyj Abp:

konserninjohtaja 2004, Hackman Metos Oy Ab: toimitusjohtaja 1995-2004, Hackman

Designor Oy Ab: toimitusjohtaja 1989-1994, International Masters Publishers Inc.:

toimitusjohtaja 1986-1989, Skandinavisk Press AB: toimitusjohtaja 1984-1986

Hallituksen jäsenyys: jäsen vuodesta 2005, varapuheenjohtaja vuodesta 2006

Keskeisimmät samanaikaiset luottamustehtävät: Levanto Oy: hallituksen jäsen, Stala Oy:

hallituksen jäsen, Stalatable Oy: hallituksen puheenjohtaja, Stiftelsen Svenska

Handelshögskolan: valtuuskunnan jäsen, Menuomat Oy: hallituksen jäsen

Osallistuminen kokouksiin: hallitus 21/22, palkitsemisvaliokunta 9/9, tarkastusvaliokunta 6/6

Omistus Raisiossa: sarja V 59 135 kpl

Erkki Haavisto

Maanviljelijä

Syntymävuosi: 1968

Kotipaikka: Raisio, Suomi

Koulutus: MMM, agronomi

Keskeinen työkokemus: oman tilan viljely 1993-

Hallituksen jäsenyys: jäsen vuodesta 2004

Keskeisimmät samanaikaiset luottamustehtävät: Metsänhoitoyhdistys Lounametsä:

hallituksen varapuheenjohtaja, Raisio Oyj:n Tutkimussäätiö: hallituksen jäsen, Salaojituksen

Tukisäätiö s.r.: hallituksen varapuheenjohtaja, Turun Seudun Osuuspankki: hallituksen

jäsen, Turun Yliopisto: neuvottelukunnan jäsen

Osallistuminen kokouksiin: hallitus 22/22, palkitsemisvaliokunta 10/10

Omistus Raisiossa: sarja K 364 940 kpl ja sarja V 146 684 kpl

Ilkka Mäkelä

Syntymävuosi: 1957

Kotipaikka: Tampere, Suomi

Koulutus: Koneinsinööri, eMBA

Keskeinen työkokemus: Saarioinen Oy: toimitusjohtaja 2007-2016, Saarioisten Säilyke Oy: toimitusjohtaja 1997-2006, tehtaanjohtaja 1992-1997, Saarioinen Oy: tuotantopäällikkö 1985-1992, Nokia Kaapeli: tuotantoinisööri 1981-1985

Hallituksen jäsenyys: jäsen 23.3.2017 lähtien

Keskeisimmät samanaikaiset luottamustehtävät: Eräkontti Oy: hallituksen puheenjohtaja, D.J. Wadenin rahasto: hallituksen jäsen, 4H-säätiö sr: hallituksen puheenjohtaja, Kalaliike V. Hukkanen Oy: hallituksen jäsen, Keskuskauppakamari: kauppatapalautakunnan jäsen, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma: työnantajien neuvottelukunnan jäsen, Suomen Metsästäjäliitto: varapuheenjohtaja, Työttömyysvakuutusrahasto: hallintoneuvoston jäsen, Sallila Energia Oy: hallintoneuvoston jäsen

Osallistuminen kokouksiin: hallitus 15/16, tarkastusvaliokunta 6/6

Omistus Raisiossa: sarja V 11 605 kpl

Leena Niemistö

Hallituksen varapuheenjohtaja, vanhempi neuvonantaja, Pihlajalinna Oyj

Syntymävuosi: 1963

Kotipaikka: Helsinki, Suomi

Koulutus: LT, fysiatrian erikoislääkäri

Keskeinen työkokemus: Pihlajalinna Oyj: varatoimitusjohtaja, lääkärikeskukset ja erikoissairaanhoidon -segmentin johtaja 2013-2016, Dextra Oy: toimitusjohtaja 2003-2016, Orton Oy: fysiatrian erikoislääkäri 1997-2004

Hallituksen jäsenyys: jäsen 23.3.2017 lähtien

Keskeisimmät samanaikaiset luottamustehtävät: Stockmann Oyj: hallituksen varapuheenjohtaja ja nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäsen, Pihlajalinna Oyj: hallituksen varapuheenjohtaja ja tarkastusvaliokunnan jäsen, Elisa Oyj: hallituksen jäsen ja nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäsen, Suomen Messut Osuuskunta: hallituksen jäsen, Suomen Kansallisooppera ja -baletti sr: hallituksen puheenjohtaja, Oopperan ja baletin tukisäätiö sr: hallituksen puheenjohtaja, Henna ja Pertti Niemistön Kuvataidesäätiö Ars Fennica sr: hallituksen varapuheenjohtaja ja palkintolautakunnan puheenjohtaja, Maanpuolustuskurssiyhdistys ry: hallituksen jäsen, Suomen Kulttuurirahasto sr: hallintoneuvoston jäsen, Suomen Lääketieteen säätiö sr: neuvottelukunnan jäsen, Partiosäätiö - Scoutstiftelsen rs: neuvottelukunnan jäsen, Ortopedian ja Traumatologian tutkimussäätiö sr: hallintoneuvoston jäsen

Osallistuminen kokouksiin: hallitus 15/16, tarkastusvaliokunta 6/6

Omistus Raisiossa: sarja V 1 605 kpl

Ann-Christine Sundell

Senior Advisor

Syntymävuosi: 1964

Kotipaikka: Parainen, Suomi

Koulutus: Filosofian maisteri

Keskeinen työkokemus: PerkinElmer Oy: johtaja, Strategic Business Enterprise (SBE) Genetic Screening 2000-2010; segmenttijohtaja, myynti- ja markkinointijohtaja 1999-2000; markkinointijohtaja 1999; tuoteryhmäjohtaja 1996-1998

Hallituksen jäsenyys: jäsen vuodesta 2015

Keskeisimmät samanaikaiset luottamustehtävät: Medix Biochemica Oy: hallituksen puheenjohtaja, Medix Oy: hallituksen jäsen, Minervasäätiö: hallituksen jäsen ja taloustoimikunnan jäsen, Serres Oy: hallituksen puheenjohtaja, Ledil Oy: hallituksen jäsen, Ledil Group Oy: hallituksen jäsen, Revenio Group Oyj: hallituksen jäsen, Immunovia Ab (Ruotsi): hallituksen jäsen, Blueprint Genetics Oy: hallituksen jäsen

Osallistuminen kokouksiin: hallitus 22/22, palkitsemisvaliokunta 10/10

Omistus Raisiossa: sarja V 4 374 kpl

Antti Tiitola toimi hallituksen jäsenenä yhtiökokoukseen 23.3.2017 asti.

Hallituksen sihteerinä on vuodesta 2000 toiminut oikeustieteen kandidaatti, johtaja Janne Martti.

Hallituksen valiokunnat: Palkitsemisvaliokunta

Hallituksen vastuulle kuuluvien palkitsemis- ja nimitysasioiden valmistelun tehostamiseksi hallitus on asettanut palkitsemisvaliokunnan.

Palkitsemisvaliokunnan tehtävinä ovat (1) toimitusjohtajan ja tämän mahdollisen sijaisen palkkauksen ja muiden taloudellisten etuuksien valmistelu, (2) toimitusjohtajan, toimitusjohtajan mahdollisen sijaisen ja muuhun johtoon kuuluvien henkilöiden nimitysasioiden valmistelu ja seuraajakysymysten arviointi, (3) johdon, avainhenkilöiden ja henkilöstön kannustin- ja palkitsemisjärjestelmiä koskevien asioiden valmistelu sekä (4) merkittävien organisaatiomuutosten valmistelu.

Valiokuntaan kuului huhtikuuhun 2017 asti kaksi jäsentä – Matti Perkonoja ja Michael Ramm-Schmidt – ja sen jälkeen kolme jäsentä – Matti Perkonoja, Erkki Haavisto ja Ann-Christine Sundell. Puheenjohtajana toimi Matti Perkonoja.

Valiokunta kokoontuu puheenjohtajansa kutsusta niin usein kuin asiat vaativat ja se voi käyttää tarpeelliseksi arvioimissaan määrin niin yrityksen omia kuin ulkopuolisia asiantuntijoita. Valiokunnan sihteerinä toimii hallituksen sihteeri tai konsernin henkilöstöasioista vastaava johtaja. Vuonna 2017 palkitsemisvaliokunta kokoontui 17 kertaa ja valiokunnan jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 100. Toimitusjohtajan rekrytointiprosessi oli valiokunnan keskeisin tehtävä tammikuusta kesäkuuhun 2017.

Hallituksen valiokunnat: Tarkastusvaliokunta

Hallituksen vastuulle kuuluvien taloudellista raportointia ja valvontaa koskevien asioiden valmistelun tehostamiseksi hallitus on asettanut tarkastusvaliokunnan.

Tarkastusvaliokunnan tehtävinä ovat:

- tilinpäätösraportoinnin prosessin seuranta;
- yrityskaupprosessien valvonta;
- yhtiön sisäisen valvonnan ja tarkastuksen sekä riskienhallintajärjestelmien tehokkuuden seuranta;
- yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä annettavaan selvitykseen sisältyvän, taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteiden kuvauksen käsittely;
- tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen lakisääteisen tilintarkastuksen seuranta;
- lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön riippumattomuuden arviointi ja erityisesti yhtiölle tarjottujen oheispalvelujen arviointi;
- tilintarkastajan valintaa koskevan päätösehdotuksen valmistelu; sekä
- hallituksen valiokunnalle osoittamien muiden yksittäisten asioiden käsittely.

Valiokunnan jäsenet ovat Ilkka Mäkelä (puheenjohtaja), Leena Niemistö ja Michael Ramm-Schmidt. Hallintoneuvoston puheenjohtajalla ja hänen estyneenä ollessaan hallintoneuvoston varapuheenjohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus valiokunnan kokouksissa.

Valiokunta kokoontuu puheenjohtajansa kutsusta niin usein kuin asiat vaativat ja se voi käyttää tarpeelliseksi arvioimissaan määrin niin yrityksen omia kuin ulkopuolisia asiantuntijoita. Valiokunnan sihteerinä toimii joko hallituksen sihteeri tai konsernin talousjohtaja. Valiokunta on asetettu ensimmäisen kerran vuonna 2017, mitä ennen koko hallitus hoiti tarkastusvaliokunnalle kuuluvat tehtävät. Vuonna 2017 tarkastusvaliokunta kokoontui kuusi kertaa ja valiokunnan jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 100.

Hallintoneuvosto

Hallintoneuvostoon kuuluu vähintään 15 ja enintään 25 jäsentä, joiden toimikausi alkaa valinnan tekevästä yhtiökokouksesta ja päättyy kolmannen valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Kolmannes jäsenistä on erovuorossa vuosittain. Kevään 2017 yhtiökokous vahvisti hallintoneuvoston jäsenmääräksi 25. Yhtiökokouksen valitsemien jäsenten rinnalla hallintoneuvostoon kuuluu jäsenenä kolme Raisio-konsernin Suomessa toimivan henkilöstön muodostamien henkilöstöryhmien valitsemaa edustajaa. Hallintoneuvoston jäseneksi ei voida valita henkilöä, joka ennen toimikauden alkua on täyttänyt 65 vuotta.

Hallintoneuvosto valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa sekä antaa yhtiökokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksestä ja tilintarkastuskertomuksesta. Hallintoneuvoston puheenjohtajalla on oikeus olla läsnä sekä käyttää puheenvuoroja kaikissa Raisio Oyj:n hallituksen kokouksissa.

Hallintoneuvosto valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan keskuudestaan toimikaudeksi, joka alkaa ensimmäisestä varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen pidettävästä hallintoneuvoston kokouksesta ja päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen pidettävässä ensimmäisessä hallintoneuvoston kokouksessa.

Hallintoneuvoston puheenjohtajana on toiminut Paavo Myllymäki ja varapuheenjohtajana Holger Falck; kumpikin koko vuoden 2017. Hallintoneuvoston sihteerinä vuodesta 2000 on toiminut oikeustieteen kandidaatti, johtaja Janne Martti.

Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2017 kolme kertaa ja jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 85,3.

Hallintoneuvoston jäsenten henkilötiedot ja osallistuminen kokouksiin

	Jäsen vuodesta	HALLINTONEUVOSTO Läsnä	NIMITYSTYÖRYHMÄ Läsnä
Paavo Myllymäki , <i>puheenjohtaja</i> Mynämäki, s. 1958 Toiminnanjohtaja, maanviljelijä	1998	3/3	3/3
Holger Falck , <i>varapuheenjohtaja</i> Sipoo, s. 1957 Agronomi	2006	3/3	3/3

Henrik Brotherus Hausjärvi, s. 1981 Tradenomi, asiantuntija	23.3.2017	2/2	3/3
Mårten Forss Kemiönsaari, s. 1955 Ekonomi, maatalousyrittäjä	2015	2/3	
Vesa Harjunmaa Huittinen, s. 1973 Agrologi, maatalousyrittäjä	2011 - 23.3.2017	0/1	
John Holmberg Raasepori, s. 1964 Agrologi, maanviljelijä	2016	3/3	
Mikael Holmberg Parainen, s. 1961 Agrologi, maanviljelijä	1998 - 2008 2012	2/3	
Panu Kallio Helsinki, s. 1965 Ph.D.	2014 - 23.3.2017	0/1	
Markku Kiljala Reisjärvi, s. 1971 Maanviljelijä, maaseutuyrittäjä	2012	2/3	3/3
Timo Könttä Masku, s. 1968 Merkonomi, kauppias	2011	1/3	
Linda Langh Kaarina, s. 1983 Varatuomari, toimitusjohtaja, maanviljelysteknikko	2016	2/3	3/3
Tuomas Levomäki Loimaa, s. 1971 Maat. ja metsät.yo, maatalousyrittäjä	2015	3/3	
Pirkko Lönnqvist , henkilöstön edustaja Turku, s. 1955 Rahtaaja	2007 - 30.6.2011 2012	3/3	
Juha Marttila Simo, s. 1967 MMT, maanviljelijä	2013	2/3	
Ilkka Mattila Pori, s. 1962 Maatalousyrittäjä, toimitusjohtaja	23.3.2017	2/2	
Kari Niemistö Helsinki, s. 1962 Toimitusjohtaja	2008 - 23.3.2017	1/1	

Jukka Niittyoja Ylöjärvi, s. 1966 Toimitusjohtaja, maanviljelijä	2016	3/3	
Jyrki Nurmi , henkilöstön edustaja Turku, s. 1957 Pakkaaja	2008	3/3	
Yrjö Ojaniemi Lapua, s. 1959 Toiminnanjohtaja	2002	3/3	
Heikki Pohjala Harjavalta, s. 1959 Agrobiologi, maanviljelijä	2006	2/3	
Olli-Pekka Saario Turku, s. 1957 Kauppaneuvos, toimitusjohtaja	23.3.2017	2/2	
Juha Salonen Kaarina, s. 1973 Toimitusjohtaja	2010	3/3	
Jari Sankari , henkilöstön edustaja Kaarina, s. 1957 Tekninen päällikkö	2007	3/3	
Matti Seitsonen Kouvola, s. 1975 Maatalousyrittäjä	2016	3/3	
Urban Silén Salo, s. 1959 Agrobiologi, maanviljelijä	2003	3/3	
Mervi Soupas Sauvo, s. 1968 KTM, maanviljelijä	2013	3/3	
Rita Wegelius Hattula, s. 1960 Agronomi, maanviljelijä	2006	2/3	
Tapio Ylitalo Turku, s. 1955 Maanviljelijä	2006	3/3	

Hallintoneuvoston kaikki jäsenet ovat riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista. Siltä osin kuin on kysymys riippumattomuudesta suhteessa yhtiöön, kolme henkilöstöryhmien valitsemaa jäsentä ovat ei-riippumattomia yhtiöstä, koska he ovat työsuhteessa konserniin kuuluviin yhtiöihin ja muut hallintoneuvoston 22 jäsentä ovat riippumattomia yhtiöstä. Monet hallintoneuvoston jäsenistä ovat joko toimittajia tai asiakkaita tai näissä molemmissa rooleissa konserniin kuuluviin yhtiöihin nähden. Tällä ei arvioida olevan heistä kenenkään kohdalla sellaista merkitystä, että se tekisi jäsenestä ei-riippumattoman suhteessa yhtiöön. Kahdeksan hallintoneuvoston jäsentä on toiminut tässä tehtävässä yhtäjaksoisesti yli 10 vuotta, mutta tämän ei katsota tekevän heistä ketään yhtiöstä riippuvaiseksi.

Hallintoneuvoston nimitystyöryhmä

Hallintoneuvosto on asettanut nimitystyöryhmän valmistelemaan hallituksen jäsenten nimitys- ja palkitsemisasiointia. Työryhmä tekee ehdotuksensa hallintoneuvostolle, joka puolestaan voi tehdä ehdotuksen yhtiökokoukselle hallituksen jäsenille maksettavista palkkioista ja korvauksista, hallituksen jäsenten lukumäärästä sekä hallituksen jäseniksi valittavista henkilöistä. Työryhmän toimintaa sääntelee hallituksen ja hallintoneuvoston hyväksymä työjärjestys (2016).

Työryhmään kuuluvat asemansa perusteella hallintoneuvoston puheenjohtaja Paavo Myllymäki ja varapuheenjohtaja Holger Falck sekä hallintoneuvoston keskuudestaan vuosittain valitsevat jäsenet Henrik Brotherus (24.5.2017 alkaen), Markku Kiljala, Linda Langh (24.5.2017 alkaen), Kari Niemistö (23.3.2017 asti) ja Mervi Soupas (24.5.2017 asti). Nimitystyöryhmä piti kertomusvuoden aikana kolme kokousta ja jokainen jäsen osallistui kaikkiin näistä kokouksista.

Toimitusjohtaja

Raisio Oyj:n toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten sekä sen asettamien tavoitteiden mukaisesti (yleistoimivalta) sekä vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Raisio Oyj:n toimitusjohtajan tehtävää on hoitanut Pekka Kuusniemi marraskuun alusta 2017.

Pekka Kuusniemi

Syntymävuosi: 1968

Kotipaikka: Turku, Suomi

Koulutus: Kauppatieteiden maisteri

Keskeinen työkokemus: Raisio Oyj 2017-, Hansa Armaturen GmbH, Saksa

2014-2017: toimitusjohtaja, Oras Group: konsernin toimitusjohtaja 2008-2017, myynti- ja markkinointijohtaja 2006-2007, markkinointijohtaja 2002-2006, Tunturi Oy Ltd 1998 - 2001, R.J. Reynolds Finland Oy 1996 - 1998, Suomen Unilever Oy Lever 1994-1996

Keskeisimmät luottamustehtävät: Elintarviketeollisuusliitto ry: hallituksen jäsen, Turun kauppakamari: hallituksen jäsen, Raisio Oyj:n Tutkimussäätiö s.r.: hallituksen puheenjohtaja

Omistus Raisiossa: sarja V 2 000 kpl

Pekka Kuusniemi kuuluu konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisen kannustinjärjestelmän piiriin (osakepalkkiojärjestelmä 2017 – 2019).

Jarmo Puputti toimi Raisio Oyj:n toimitusjohtajana 3.1. – 31.10.2017.

Matti Rihko hoiti Raisio Oyj:n toimitusjohtajan tehtävää irtisanoutumiseensa 3.1.2017 asti ja jätti tämän samoin kuin muut tehtävänsä Raisio-konsernissa välittömästi.

Toimitusjohtajan sijaista ei ole valittu.

Johtoryhmä

Konsernin johtoryhmän puheenjohtaja on Raisio Oyj:n toimitusjohtaja ja sen jäseninä toimivat vuonna 2017 Benecol-liiketoiminnasta ja liiketoiminnan kehityksestä vastaava johtaja, Raisioagrostä vastaava johtaja, operaatioista ja Raisionkaaren Teollisuuspuistosta vastaava johtaja, välipalat-liiketoiminnasta vastaava johtaja (3.5.2017 asti), makeisliiketoiminnasta vastaava johtaja (1.2. – 15.5.2017), talous- ja tietohallintofunktiosta vastaava johtaja, henkilöstöfunktiosta vastaava johtaja sekä lakiasioista vastaava johtaja, joka toimii myös johtoryhmän sihteerinä. Terveelliset elintarvikkeet -liiketoiminnasta toukokuusta lukien väliaikaisesti vastaava johtaja osallistui johtoryhmän kokouksiin.

Konsernin johtoryhmä koordinoi konsernin eri toimintoja ja määrittelee koko konsernia koskevat tavoitteet, toimintapolitiikat ja prosessit. Johtoryhmä valmistelee konsernistrategiaa ja valvoo sen toteutumista sekä valmistelee toimitusjohtajan apuna hallitukselle päätösehdotukset asioissa, jotka koskevat koko konsernia. Johtoryhmän säännöllisten kokousten (kymmenen kokousta vuonna 2017) keskeisimmät aiheet ovat konsernin ja sen eri yksiköiden tulos ja ennusteet sekä erilaiset katsaukset. Konsernin strategian ja liiketoimintojen strategioiden uudistustyön tiimoilla johtoryhmä kokoontui talven ja kevään 2017 aikana lukuisia kertoja. Lokakuun loppuun asti johtoryhmän jäsenet pitivät myös lyhyen kokouksen pääsääntöisesti viikoittain.

Johtoryhmän jäsenten henkilö- ja omistustiedot

Perttu Eerola

Syntymävuosi: 1972

Kotipaikka: Naantali, Suomi

Koulutus: Kauppatieteiden maisteri

Tehtävä Raisiossa: Toimitusjohtaja, Raisioagro

Keskeinen työkokemus: Raisioagro Oy 2014-2017: talousjohtaja, Suomen Lauttaliikenne

Oy 2010-2014: CFO, Flander Oy (myöh. Symbio S.a.r.l.) 2009-2010: talousjohtaja, Eurooppa ja 2005-2009 CFO, Lounet Oy 2001-2005: taluspäällikkö ja 2000-2001:

laskentapäällikkö, KPMG Oy Ab 1996-2000: tilintarkastaja

Johtoryhmän jäsenyys: jäsen 20.3.2017 alkaen

Keskeisimmät luottamustehtävät: Vihervakka Oy, hallituksen varapuheenjohtaja

Omistus Raisiossa: sarja K 1 430 kpl

Antti Elevuori

Syntymävuosi: 1979

Kotipaikka: Naantali, Suomi

Koulutus: Kauppatieteiden maisteri

Tehtävä Raisiossa: Talousjohtaja

Keskeinen työkokemus: Raisio Oyj 2003-: taloushallinnon ja liiketoiminnan kehittämisen eri tehtävät

Johtoryhmän jäsenyys: jäsen vuodesta 2014

Keskeisimmät luottamustehtävät: -

Omistus Raisiossa: sarja V 21 549 kpl

Jukka Heinänen

Syntymävuosi: 1972

Kotipaikka: Espoo, Suomi

Koulutus: Diplomi-insinööri, kauppatieteiden maisteri

Tehtävä Raisiossa: Johtaja, tuotannot ja toimitusketju

Keskeinen työkokemus: Raisio Oyj 2017-, Teknos Group Oy 2011-2016: toimitusjohtaja ja 2007-2016: tuotanto- ja logistiikkajohtaja, Huhtamäki Oyj 2005-2006: tehdaspäällikkö

Johtoryhmän jäsenyys: jäsen 15.5.2017 alkaen

Keskeisimmät luottamustehtävät: -

Omistus Raisiossa: -

Sari Koivulehto-Mäkitalo

Syntymävuosi: 1974

Kotipaikka: Masku, Suomi

Koulutus: Oikeustieteen kandidaatti, varatuomari

Tehtävä Raisiossa: Lakiasianjohtaja

Keskeinen työkokemus: Raisio Oyj 2006-, Schering Oy 2001-2006: lakimies, Konecranes Oy 2000-2001: lakimies

Johtoryhmän jäsenyys: jäsen vuodesta 2013

Keskeisimmät luottamustehtävät: Turun kauppakamari: lakivaliokunnan jäsen

Omistus Raisiossa: sarja V 30 276 kpl

Merja Lumme

Syntymävuosi: 1961

Kotipaikka: Masku, Suomi

Koulutus: Insinööri, eMBA

Tehtävä Raisiossa: Henkilöstöjohtaja

Keskeinen työkokemus: Raisio Oyj 2003-, PerkinElmer/Wallac Oy: 1992-2003: laadunhallinnan, henkilöstöhallinnon ja henkilöstöjohtajan tehtävät, Aimo Virtanen Oy 1991-1992, Saloplast Oy 1988-1992: laadunhallinnan tehtävät

Johtoryhmän jäsenyys: Jäsen vuodesta 2003

Keskeisimmät luottamustehtävät: Turun Aikuiskoulutussäätiön valtuuskunta: jäsen, Turun kauppakamari: koulutus- ja työvoimavaliokunnan jäsen

Omistus Raisiossa: sarja V 145 744 kpl

Vincent Poujardieu

Syntymävuosi: 1967

Kotipaikka: Bryssel, Belgia

Koulutus: Graduated EDHEC business school (Lille, Ranska)

Tehtävä Raisiossa: Johtaja, Benecol ja liiketoimintojen kehitysjohtaja

Keskeinen työkokemus: Raisio Oyj 2007-, Altadis SA, Bryssel 2000-2007: aluejohtaja Benelux ja myöh. Pohjois-Eurooppa, Altadis SA, Pariisi 1994-2000: liiketoiminnan kehitysjohtaja, Ranskan suurlähetystö, Nicaragua 1992-1994: kaupallinen neuvonantaja, Arthur Andersen, Lyon 1989-1992: tilintarkastaja

Johtoryhmän jäsenyys: jäsen vuodesta 2007

Keskeisimmät luottamustehtävät: -

Omistus Raisiossa: sarja V 231 820 kpl

Johtoryhmään ovat vuonna 2017 kuuluneet myös Pia Kakko (1.2. – 3.5.2017) ja Sakari Kotka (1.2. - 15.5.2017)

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Raisio-konsernin taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien tavoitteena on varmistaa tilinpäätöksen ja taloudellisen raportoinnin luotettavuus, lakien ja säädösten noudattaminen sekä toiminnan eettisyys, tehokkuus ja kannattavuus.

Sisäinen valvonta

Raision sisäisen valvonnan perustan muodostavat konsernin arvot ja ohjeistukset.

Hallituksella on kokonaisvastuu taloudelliseen raportointiin ja riskienhallintaan liittyvien sisäisten valvonta- ja riskienhallintajärjestelmien järjestämisestä. Hallitus on nimittänyt tarkastusvaliokunnan, jonka tehtävänä on mm. varmistaa, että taloudellista raportointia, riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa varten määritettyjä periaatteita noudatetaan. Toimitusjohtajalla on vastuu tehokkaan valvontaympäristön säilyttämisestä ja taloudelliseen raportointiin ja riskienhallintaan liittyvän sisäisen valvonnan toiminnasta.

Konsernin sisäinen valvonta on prosessi, johon osallistuvat hallitus, hallituksen tarkastusvaliokunta, johto ja koko henkilöstö. Sisäinen valvonta ei siten ole erillinen organisaatio, vaan osa konsernin kaikkea toimintaa.

Taloudellinen raportointi

Oikea taloudellinen raportointi merkitsee sisäisen valvonnan kannalta sitä, että tilinpäätökset antavat oikean kuvan konsernin toiminnasta ja taloudellisesta asemasta. Raision taloudellista raportointia hoidetaan yhtenäisin periaattein kaikissa konserniyhtiöissä. Niin sisäisessä kuin ulkoisessa raportoinnissa sovelletaan kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (International Financial Reporting Standards, IFRS).

Taloudellisen raportoinnin luotettavuuden edellytyksenä on prosessien asianmukainen valvonta. Konsernin taloudellista raportointia koordinoi konsernin taloushallinto, joka vastaa taloudellisen raportointiprosessin ja siihen liittyvien valvontajärjestelmien ylläpidosta ja kehittämisestä. Konsernin taloushallinnon palvelukeskus, ulkomaisten tytäryhtiöiden taloushallinnot ja liiketoimintojen controllerit vastaavat valvonnan käytännön toteuttamisesta. Riippumaton tilintarkastaja tarkastaa ulkoisen tulosraportoinnin oikeellisuuden ja seuraa myös sisäistä raportointia.

Taloudellisen raportoinnin valvonta pohjautuu konsernin määrittelemiin raportoinnin periaatteisiin ja ohjeistuksiin. Tilinpäätösstandardien tulkinta ja soveltaminen on keskitetty konsernin taloushallintoon, joka myös valvoo standardien ja ohjeiden noudattamista. Raportointiprosessin samoin kuin budjetointi- ja ennustamisprosessin määrittämisestä ja keskitetystä ylläpitämisestä vastaa konsernin taloushallinto. Käytössä on yhdenmukainen raportointijärjestelmä ja samoja periaatteita sovelletaan koko konsernissa. Konsernin raportointiohjeet ja -periaatteet sekä taloudelliseen raportointiin ja valvontatoimenpiteisiin liittyvät ohjeet ovat kaikkien taloudelliseen raportointiin osallistuvien saatavilla konsernin intranetissä.

Keskeisin ohjauksen ja valvonnan väline on konsernin kuukausittainen talous- ja ennusteraportointiprosessi, jossa analysoidaan liiketoimintayksikköjen tuloksia ja poikkeamia ennusteisiin sekä edellisen vuoden tuloksiin. Konsernin ja liiketoimintayksikköjen tulosta ja muita tunnuslukuja seurataan konsernin johtoryhmän säännöllisillä kokouksilla, joilla varmistetaan toiminnan tuloksellisuus ja tehokkuus sekä myös sisäisen valvonnan toimivuutta. Lisäksi

liiketoimintayksiköt seuraavat liiketoimintansa myynnin ja tuloksen kehitystä tätä tiheämmällä frekvenssillä, useimmiten päivätasolla.

Raisio on määrittänyt merkittävimpien liiketoimintojen osalta prosessinsa ja niihin liittyvät toiminnanohjausjärjestelmän tukemat valvontatoimenpiteet samoin kuin prosesseihin liittyvät muut valvontatoimenpiteet. Tietojärjestelmillä on sisäisen valvonnan kannalta tärkeä merkitys, koska useat valvontatoimenpiteet perustuvat tietotekniikkaan. Talusprosessiin liittyvät tiedonsiirrot on pyritty automatisoimaan mahdollisimman pitkälle ja automatisointia kehitetään edelleen. Järjestelmien ja tiedonsiirtoprosessien arviointiin on käytetty ulkopuolisia auditoijia.

Riskienhallinta

Riskien tunnistamisella ja niiden arvioinnilla on tärkeä merkitys sisäisen valvonnan onnistumiselle. Jotta konsernin toiminnan tehokkuutta ja tuloksellisuutta voidaan valvoa, on riskejä kyettävä hallitsemaan. Raision sisäisen valvonnan on annettava johdolle varmuus siitä, että laadittua riskienhallintapolitiikkaa noudatetaan.

Raision riskienhallintapolitiikassa on määritelty riskienhallinnan tavoitteet, periaatteet ja vastuut. Riskienhallinta on määritelty toiminnaksi, jonka tavoitteena on tunnistaa ja arvioida merkittävät ulkoiset ja sisäiset epävarmuustekijät, jotka voivat uhata strategian toteuttamista ja tavoitteiden saavuttamista. Tunnistettuja riskejä pyritään mahdollisuuksien mukaan poistamaan, välttämään, vähentämään tai siirtämään. Raision riskikenttä jakaantuu strategisiin riskeihin, operatiivisiin riskeihin, vahinkoriskeihin ja talousriskeihin. Erityinen paino on ennaltaehkäisevällä toiminnalla ja sen kehittämisellä. Riskienhallinta on osa konsernin jokapäiväistä toimintaa ja päätöksentekoa. Elintarvikkeita ja rehuja valmistavan konsernin riskienhallinnassa turvallisuudeltaan puutteellisten tuotteiden aiheuttamat vahingot ja niihin liittyvät vastuuriskit ovat keskeinen aihe.

Konsernin taloushallinto vastaa riskienhallinnan koordinoinnista, kehittämisestä ja seurannasta. Riskienhallinnan kehittämisessä käytetään tarvittaessa myös ulkopuolisia neuvonantajia. Konsernin taloushallinto vastaa koko konsernin käsittävistä vakuutusohjelmista. Vakuutusten kattavuutta arvioidaan muun muassa toimipaikkojen riskikartoituksen yhteydessä.

Liiketoimintayksiköt toteuttavat käytännön riskienhallintatyötä riskienhallintapolitiikan ja konsernin taloushallinnon ohjeiden mukaisesti. Operatiivinen vastuu on kunkin yksikön ja toiminnon johdolla. Yksiköt kartoittavat ja tunnistavat riskejä muun muassa budjetoinnin ja talousraportoinnin yhteydessä. Kriisitilanteissa toimimiseen sekä kriisiviestintään on valmistauduttu.

Kukin liiketoimintayksikkö ja palvelufunktiot ml. rahoitus raportoivat tärkeimmistä riskeistään konsernin talousjohtajalle, joka raportoi riskeistä edelleen toimitusjohtajalle, konsernin johtoryhmälle ja hallitukselle.

Sisäinen tarkastus

Pääsääntöisesti sisäisen tarkastuksen tehtävät on Raisiossa katsottu tarkoituksenmukaiseksi sisällyttää konsernin taloushallinnolle ja liiketoimintojen controllereille, jotka raportoivat konsernin talousjohtajalle riskienhallintaan sekä sisäiseen valvontaan ja tarkastukseen liittyvissä asioissa. Sisäisen valvonnan havainnoista ja liiketoiminnan riskeistä raportoidaan hallitukselle ja sen tarkastusvaliokunnalle osana kuukausittaista taloudellista raportointia.

Sisäisten kontrollien toimivuuden tarkastaminen on sisällytetty vuosittaiseen tilintarkastukseen. Tarvittaessa konserni ostaa myös erikseen määriteltyihin kohteisiin sisäisen tarkastuksen palvelua konsernin ulkopuolelta. Kun konserni käyttää ulkopuolelta ostettua sisäisen tarkastuksen palvelua, tämä raportoi suoraan hallitukselle.

Sisäpiirisääntely

Raisio-konsernissa noudatetaan Nasdaq Helsinki Oy:n (Pörssi) sisäpiiriohjetta (2016) seuraavin täsmennyksin ja lisäyksin: (1) Johtotehtävissä toimiva henkilö (hallituksen jäsen, hallintoneuvoston jäsen, toimitusjohtaja, konsernin johtoryhmän jäsen) ja tämän edunvalvonnassa oleva vajaavaltainen henkilö eivät saa käydä kauppaa liikkeeseenlaskijan rahoitusvälineellä omaan tai kolmannen lukuun suoraan tai välillisesti taloudellisen raportointijakson päättymisen ja jaksoa vastaavan osavuosikatsauksen tai tilinpäätöstiedotteen julkistamisen välisenä aikana. (2) Taloudellisten raporttien (osavuosikatsaus, tilinpäätöstiedote) valmisteluun kulloinkin osallistuva henkilö ja tämän edunvalvonnassa oleva vajaavaltainen henkilö eivät saa käydä kauppaa liikkeeseenlaskijan rahoitusvälineellä omaan tai kolmannen lukuun suoraan tai välillisesti kulloinkin raportoitavan kauden päättymisestä kautta vastaavan osavuosikatsauksen tai tilinpäätöstiedotteen julkistamiseen.

Hankekohtaiseen sisäpiirilueteloon merkitylle henkilölle asetetaan poikkeuksetta kielto käydä kauppaa liikkeeseenlaskijan rahoitusvälineellä.

Sisäpiirihallinto ylläpitää luetteloa johtotehtävissä toimivista henkilöistä ja heidän lähipiiriinsä kuuluvista henkilöistä ja yhteisöistä. Samoin sisäpiirihallinto pitää luetteloa henkilöistä, joilla on pääsy sisäpiirintietoon (Markkinoiden väärinkäyttöasetus, 18 artikla). Heinäkuusta 2016 lukien sisäpiirilueletot ovat käytännössä hankekohtaisia. Sisäpiirilueletot eivät ole julkisia.

Sisäpiirihallinto valvoo johtotehtävissä toimivien henkilöiden, taloudellisten raporttien valmisteluun osallistuvien henkilöiden ja sisäpiirilueteloihin merkittyjen henkilöiden kaupankäyntirajoitusten noudattamista sekä ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja ao. henkilöiden ilmoitettavat tiedot tarkistutetaan heillä säännöllisesti. Sisäpiirihallinto käyttää Euroclear Finland Oy:n järjestelmää.

Väärinkäytöksistä ilmoittaminen

Raisio-konsernissa on käytössä menettely ja kommunikaatiokanava, jolla konsernin palveluksessa oleva henkilö voi ilmoittaa häntä askarruttavista epäkohdista tai tekemistään huomioista riippumattoman kanavan kautta ja niin halutessaan myös nimettömänä. Järjestelmän kautta voidaan ilmoittaa paitsi epäilyjä tai havaintoja väärinkäytöksistä, myös epäilyjä finanssimarkkinoita ja erityisesti arvopaperimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten rikkomisesta (Markkinoiden väärinkäyttöasetus, 32 artikla; Arvopaperimarkkinalaki, 12 luku).

Tilintarkastus

Varsinaisina tilintarkastajina tilikaudella 2017 toimivat KHT Esa Kailiala ja KHT Kimmo Antonen. Varatilintarkastajina toimivat KHT Niklas Oikia ja tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab.

Konsernin tilintarkastuksesta laaditaan yhteenveto hallitukselle ja toimitusjohtajalle. Lisäksi konserniyhtiöiden tilintarkastajat raportoivat erikseen kunkin konserniyhtiön johdolle. Tilintarkastajat raportoivat toiminnastaan ja havainnoistaan Raisio Oyj:n hallitukselle sen kokouksissa kolme kertaa vuonna 2017. Tilintarkastajat antavat osakkeenomistajille lain edellyttämän tilinpäätökseen liittyvän tilintarkastuskertomuksen vuosittain.

Palkkioita lakisääteisestä tilintarkastuksesta vuodelta 2017 maksettiin yhteensä 242.167 euroa. Lisäksi KPMG Oy Ab:ltä ja samaan tilintarkastusketjuun kuuluvilta yhtiöiltä ostettiin muita palveluja yhteensä 75.353 eurolla.